

Dr. Madelon Vonk

Medisch

Een studie naar een mogelijk nieuwe behandeling voor systemische sclerose

Systemische sclerose is een erg complexe ziekte met vele uitingsvormen en een onvoorspelbaar beloop. Er zijn mensen die een milde en rustige ziekte hebben en houden, en mensen die een zeer snel en ernstig beloop hebben. De oorzaak van de ziekte is tot nog toe onbekend, maar het onderzoek op dit gebied gaat snel.

Er is vastgesteld dat er problemen zijn met de binnenbekleding van de bloedvaten, met het afweersysteem en met overmatige littekenvorming. De behandeling van systemische sclerose bestaat uit meerdere facetten. Denk aan niet-medicamenteuze zorg, zoals stoppen met roken en zorgdragen voor een zo goed mogelijke conditie. Maar ook uit symptomatische behandeling, zoals medicijnen tegen het fenomeen van Raynaud en het gebruik van maagzuurremmers. Het derde element bestaat uit het onderdrukken van het afweersysteem en het remmen van de littekenvorming met medicijnen.

Tot nu toe is de ziekte niet te genezen, hoewel een stamceltransplantatie bij goed geselecteerde mensen wel de ziekte volledig rustig kan maken. Maar deze stamceltransplantatie is maar bij een beperkte, specifieke groep mensen met systemische sclerose mogelijk en gaat gepaard met risico's. Onderzoek richt zich op een betere, veiligere en breder toepasbare behandeling voor systemische sclerose.

Een ander aspect waar onderzoek zich op richt is het voorspellen van het ziektebeloop. In de jaren dat ik

werkzaam ben als reumatoloog en onderzoeker is er veel meer bekend geworden over factoren die kunnen helpen bij het voorspellen van een ernstiger of juist minder ernstig ziektebeloop. Die factoren zijn niet zwart-

„ Juist deze specifieke afweercellen kunnen worden uitgeschakeld met een nieuw experimenteel geneesmiddel „

wit, maar geven wel wat richting en houvast. Bij mensen die meerdere van die ongunstige factoren hebben, starten we direct met medicijnen en controleren we vaak en intensief of het lukt om in rustiger vaarwater te komen.

Onderzoek gericht op de oorzaak van systemische sclerose heeft aangetoond dat bij deze ziekte specifieke overactieve afweercellen een cen-

trale rol spelen. Juist deze specifieke afweercellen kunnen worden uitgeschakeld met een nieuw experimenteel geneesmiddel: T-Guard. Dit middel is ontworpen om specifiek deze cellen aan te vallen en op te ruimen, daarmee zou de angel uit de ziekte zijn. In het Radboudumc is onderzoek naar T-Guard verricht op patiëntenweefsels en die resultaten zijn zo bemoedigend dat we nu gaan starten met een medicatie-trial bij patiënten met systemische sclerose. Dit noemen we een 'proof of concept'-studie.

Deze studie, de TASER-studie, zal in het Radboudumc plaatsvinden. In eerste instantie zullen we vier goed geselecteerde patiënten met ernstige maar niet langbestaande systemische sclerose vragen hieraan mee te doen. Als dit gunstig verloopt, zullen we daarna dit onderzoek zo mogelijk uitbreiden met meer deelnemers.

We hopen dat we met dit geneesmiddel, dat wel al bij mensen met een andere ziekte is getest, een veilig en effectief geneesmiddel in handen hebben. Bij goede resultaten zouden we dit geneesmiddel willen gebruiken voor een groot deel van de mensen met systemische sclerose.